

ĢENERĀLADVOKĀTES ELEANORAS ŠARPSTONES [*ELEANOR SHARPSTON*]

SECINĀJUMI,

sniegti 2007. gada 18. janvārī¹

1. Ar šo prasību Tiesai tiek uzdots jautājums par pārskatāmības pienākuma apmēru, kas ir saistošs līgumslēdzējai iestādei, kura piešķir tiesības slēgt līgumu, kura vērtība ir zem robežvērtības, kas noteikta attiecīgajā Kopienas direktīvā publiskā iepirkuma jomā. Kaut gan līgums, kura vērtība ir mazāka nekā attiecīgā robežvērtība, tomēr var būt ekonomiski nozīmīgs, ērtības labad šajos secinājumos es uz šādu līgumu turpmāk atsaukos kā uz “zemas vērtības līgumu”.

EK līguma pamatnoteikumus, it īpaši nediskriminācijas principu, kas ietver pārskatāmības pienākumu”.

Atbilstošās Kopienas tiesību normas

2. Komisija saskaņā ar EKL 226. pantu lūdz “atzīt, ka Somijas Republika nav izpildījusi pienākumus, ko tai uzliek EKL 28. pants, jo, iegādājoties sabiedriskās ēdināšanas iekārtas, [iestāde, kas Somijā ir atbildīga par valdības ēku apsaimniekošanu] ir pārkāpusi

3. Padomes Direktīva 93/36/EEK, ar ko koordinē piegāžu valsts līgumu piešķiršanas [publisko piegādes līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas] procedūras², noteic prasības šādu līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanai.

2 — 1993. gada 14. jūnija Direktīva 93/36/EEK (OV L 199, 1. lpp.), kurā grozījumi izdarīti it īpaši ar Eiropas Parlamenta un Padomes 1997. gada 13. oktobra Direktīvu 97/52/EK (OV L 328, 1. lpp.). Pēc šajā lietā apskatāmā laika turpmāki grozījumi tika izdarīti atbilstoši Komisijas 2001. gada 13. septembra Direktīvai 2001/78/EK (OV L 285, 1. lpp.). Sākot ar 2006. gada 31. janvāri, Direktīva 93/36 tika atcelta un aizstāta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 31. marta Direktīvu 2004/18/EK par to, kā koordinēt būvdarbu valsts līgumu [publisko būvdarbu līgumu], piegādes valsts līgumu [publisko piegādes līgumu] un pakalpojumu valsts līgumu [publisko pakalpojumu līgumu] slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru (OV L 134, 114. lpp.).

1 — Oriģinālvaloda — angļu.

4. Ciktāl tas attiecas uz šo lietu, šīs direktīvas preambula noteic:

“[10.] [...] piegāžu līgumiem par mazāku summu nekā [EUR 214 326³] var piešķirt atbrīvojumu no konkursa, kā to paredz šī direktīva, un ir lietderīgi paredzēt tiem atbrīvojumu no koordinēšanas pasākumiem;

nosacījumiem; [...] slēgtās procedūrās sludinājumi ir īpaši paredzēti, lai dalībvalstu piegādātāji varētu izrādīt ieinteresētību par līgumiem, lūdzot no līgumslēdzējam iestādēm uzaicinājumus uz konkursiem atbilstoši prasītajiem nosacījumiem.”

5. Saskaņā ar 1. panta a) apakšpunktu piegāžu valsts līgumi [publiskie piegādes līgumi] ir līgumi par ražojumu pirkšanu, kas noslēgti starp piegādātāju un līgumslēdzēju iestādi. Līgumslēdzējas iestādes 1. panta b) apakšpunktā tiek definētas kā valsts, reģionālas vai vietējas iestādes, publisko tiesību subjekti, apvienības, ko izveidojusi viena vai vairākas šādas iestādes, vai publisko tiesību subjekti.

[14.] [...] lai nodrošinātu efektīvas konkurences attīstību valsts [publisko] līgumu jomā, dalībvalstu līgumslēdzēju iestāžu paziņojumi par līgumiem jāizsludina visā Kopienā; [...] šajos paziņojumos ietvertajai informācijai jābūt tādai, lai Kopienā reģistrēti piegādātāji saprastu, vai piedāvātie līgumi viņos rada ieinteresētību; [...] šā iemesla dēļ viņiem jāsniedz pietiekama informācija par piegādājamām precēm un ar to piegādi saistītajiem

6. Saskaņā ar 5. panta 1. punkta a) apakšpunkta pirmo ievilkumu direktīvas saskaņošanas pamatnoteikumi (6.–27. pants) — tai skaitā 9.–14. pantā ietvertie vispārējie izsludināšanas noteikumi — attiecas tikai uz publiskajiem piegādes līgumiem, ko piešķir 1. panta b) apakšpunktā minētās līgumslēdzējas iestādes, “ar nosacījumu, ka paredzamā vērtība bez PVN ir vismaz [EUR 214 326⁴]”. Līdz ar to vispārējie izsludināšanas noteikumi neattiecas uz mazas vērtības līgumiem; un dalībvalstīm nav pienākuma attiecībā uz šādiem līgumiem piemērot direktīvas noteikumus, kaut gan, protams, daudzas dalībvalstis var izvēlēties to darīt saskaņā ar valsts tiesībām.

3 — Skat. robežvērtības, kas tika noteiktas saskaņā ar Direktīvu 93/36 (OV 1999, C 379, 20. lpp.) un kuras stājās spēkā 2000. gada 1. janvārī. Nevienš no lietas dalībniekiem nav paziņojis Tiesai precīzu datumu, kad tika noslēgts apstrīdētais līgums. Šo secinājumu 24. punktā norādīto iemeslu dēļ es pieņemu, ka tas notika 2000. gada pirmajā pusē. Attiecīgajā laikā robežvērtība, kuru pārsniedzot, bija jāpiemēro Direktīva 93/36, tika pārskatīta reizi divos gados. Sākot ar 2002. gada 1. janvāri, robežvērtība tika palielināta līdz EUR 249 681 (skat. robežvērtības, kas tika noteiktas saskaņā ar Direktīvu 93/36 (OV 2001, C 332, 21. lpp.).

4 — Skat. iepriekš 3. zemsvītras piezīmi.

7. Līgumu, kuri ietilpst publisko iepirkumu direktīvu piemērošanas jomā, slēgšanas tiesības ir jāpiešķir, piemērojot atklātu, slēgtu vai sarunu procedūru. Slēgtā procedūrā tiek izsludināts paziņojums par konkursu, ar kuru uzņēmumi tiek uzaicināti paust ieinteresētību iesniegt piedāvājumus attiecīgā līguma noslēgšanai, un līgumslēdzēja iestāde pēc tam uzaicina ierobežotu uzņēmumu skaitu iesniegt savus piedāvājumus. Saskaņā ar sarunu procedūru līgumslēdzēja iestāde var izvēlēties uzņēmumus, ar kuriem apspriest līgumu, šo līgumu neizsludinot un neorganizējot konkursu⁵.

Pienākumu neizpildes procedūras priekšvēsture

9. Komisija un Somija pamatojas uz daļēji atšķirīgu šīs lietas pamatā esošo faktu izklāstu, kas ir ticis dedzīgi apstrīdēts visas tiesvedības garumā. Tādēļ es sīkāk izklāstīšu attiecīgos lietas faktus, atzīmējot un izvērtējot apstrīdētos aspektus.

Pirmā stadija: 1998. gada marts

8. Saskaņā ar 6. panta 3. punkta a) apakšpunktu līgumslēdzējas iestādes var piešķirt piegādes līgumus ar sarunu procedūru, iepriekš nepublicējot paziņojumu par konkursu, "ja nav saņemti piedāvājumi vai pieņemami piedāvājumi konkursam ar atklātu vai slēgtu procedūru, ja vien līguma sākotnējie noteikumi būtiski nemainās un ar nosacījumu, ka Komisijai iesniedz ziņojumu".

10. 1998. gada martā saskaņā ar slēgtu procedūru līgumslēdzēja iestāde⁶ Kopienu un Somijas oficiālajos izdevumos⁷ publicēja paziņojumu, ar kuru uzaicināja izteikt ieinteresētību par publisko būvdarbu līgumu par Turku reģionālo pārvaldes iestāžu telpu

5 — Saskaņā ar otro sarunu procedūras veidu līgumslēdzēja iestāde izsludina līgumu un uzaicina ierobežotu uzņēmumu skaitu iesniegt piedāvājumus, bet tā noteiktā apmērā var arī apspriest līguma nosacījumus.

6 — Iestādes, kura Somijā ir atbildīga par valdības ēku apsaimniekošanu, iepriekšējais nosaukums bija *Valtion kiinteistölaitos*. 2001. gadā tā tika pārdēvēta par *Senaatti-kiinteistöt*.

7 — 1998. gada 10. marta *Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša* pielikums S 48 un 1998. gada 12. marta *Somijas Oficiālā Vēstneša* publisko iepirkumu sērija, Nr. 11.

rekonstrukciju un pārbūvēšanu. Somija uz to atsaucas kā uz “pirmo stadiju”⁸.

11. Līgums bija sadalīts vairākās kārtās. Viena no šīm kārtām *inter alia* bija sabiedriskās ēdināšanas iekārtu uzstādīšana. Saskaņā ar Padomes Direktīvas 93/37/EEK⁹ IV pielikumu bija norādīts, ka piedāvājumus var iesniegt par vienu, vairākām vai visām kārtām. Atsevišķo kārtu vērtība bija dažāda, sākot no 1 miljona līdz 22 miljoniem Somijas marku (turpmāk tekstā — “FIM”) (apmēram no 168 000 līdz 3,7 miljoniem euro), un kārtu paredzamā vērtība bija lielāka nekā robežvērtība, kuru pārsniedzot, jāpiemēro Būvdarbu direktīva¹⁰. Darbi bija jāveic divos posmos.

12. Virtuve, kurā bija jāuzstāda iekārtas, ir Turku reģionālās pārvaldes iestādes telpās esošā restorāna daļa.

13. Lietas dalībnieki nespēj vienoties par to, vai pirmajā stadijā tika saņemts kāds piedāvājums uzstādīt sabiedriskās ēdināšanas iekārtas.

14. Tiesas sēdē, atbildot uz Tiesas uzdotu jautājumu, Somija norādīja, ka pirmajā stadijā tika saņemts tikai viens piedāvājums piegādāt sabiedriskās ēdināšanas iekārtas — no *Kopal Markkinointi Oy* (turpmāk tekstā — “Kopal”). Somija nespēja sniegt nekādu papildu informāciju par šī piedāvājuma detaļām. Tā norādīja, ka, tā kā netika saņemti citi piedāvājumi, nebija iespējams salīdzināt piedāvājumus. Tādēļ *Kopal* piedāvājums tika noraidīts.

15. Komisija norādīja, ka saskaņā ar tai pieejamo informāciju *Kopal* 1998. gadā piedāvājumu nav iesniedzis.

8 — Sekojot Somijas terminoloģijai par trim stadijām, es šos terminus izmantoju identificēšanai. Jautājums par to, vai šīs trīs stadijas ir vienotas procedūras daļas, vai arī tās ir jāuzskata par atsevišķām procedūrām, tiek apskatīts šo secinājumu 60.–63. punktā.

9 — 1993. gada 14. jūnija Direktīva par to, kā koordinēt būvdarbu valsts līgumu piešķiršanas [publisko būvdarbu līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas] procedūras (OV L 199, 54. lpp.; turpmāk tekstā — “Būvdarbu direktīva”). Tieši Būvdarbu direktīva (nevis Direktīva 93/36) attiecas uz paziņojumu par līgumu (un turpmāko procedūru) attiecībā uz rekonstrukcijas un pārbūves darbiem, uz ko attiecas lielākā daļa līguma sadaļu.

10 — Skat. Direktīvas 93/37 6. panta 3. punktu. Saskaņā ar Būvdarbu direktīvu noteiktās robežvērtības (OV 1998, C 22, 2. lpp.) (kas bija piemērojamas laika posmā no 1998. gada 1. janvāra līdz 1999. gada 31. decembrim) bija SDR 5 000 000, kas atbilst FIM 29 908 547. Paziņojumā par līgumu bija norādīts, ka kopējā prognozētā līguma vērtība ir 38 miljoni Somijas marku.

16. Tiesai nav tikuši iesniegti citi pierādījumi attiecībā uz pirmo stadiju. Lietas dalībnieki katrā ziņā piekrīt, ka šajā brīdī netika *pieņemts* neviens piedāvājums par sabiedriskās ēdināšanas iekārtu piegādi.

Otrā stadija: 2000. gada sākums

17. 2000. gada sākumā¹¹ līgumslēdzēja iestāde tieši sazinājās ar četriem uzņēmumiem, uzaicinot tos iesniegt piedāvājumus par sabiedriskās ēdināšanas iekārtu piegādi un uzstādīšanu. No 2001. gada 9. aprīļa¹² papildu vēstules var secināt, ka šie četri uzņēmumi bija *Dieta Oy* (turpmāk tekstā — “*Dieta*”), *Electrolux Professional Oy* (turpmāk tekstā — “*Electrolux*”), *Kopal* un iespējamais piegādātājs *Hackman-Metos Oy* (turpmāk tekstā — “*Hackman-Metos*”). Līdz ar to tieši līgumslēdzēja iestāde bija tā, kas pirmā sazinājās ar *Hackman-Metos*. Saskaņā ar Somijas teikto šo uzņēmumu skaitā bija citā dalībvalstī reģistrēta sabiedriskās ēdināšanas iekārtu piegādātāja pārstāvis Somijā (iespējams, *Electrolux*). Komisija nav apstrīdējusi šo apgalvojumu.

18. Šajā laikā līgumslēdzēja iestāde restorānu, kurā bija jāuzstāda sabiedriskās ēdināšanas iekārtas, bija izīrējusi uzņēmumam *Amica Ravintolat Oy* (turpmāk tekstā —

“*Amica*” vai “īrnieks”). Līgumslēdzēja iestāde vienojās ar *Amica*, ka šis uzņēmums iegādāsies nepieciešamās sabiedriskās ēdināšanas iekārtas līgumslēdzējas iestādes labā. Līgumslēdzēja iestāde piekrita samaksāt 1 050 000 FIM (apmēram 177 000 euro) sabiedriskās ēdināšanas iekārtu iegādei. Šī summa ir mazāka nekā robežvērtība, kuru pārsniedzot, ir jāpiemēro Direktīva 93/36¹³.

Trešā stadija: vēlāk 2000. gadā

19. 2000. gada februārī līgumslēdzēja iestāde izdeva paziņojumu, ar kuru tā adresātiem tika paziņots, ka visi saņemtie piedāvājumi ir tikuši noraidīti to augsto izmaksu dēļ. Tomēr paziņojuma adresāti tika uzaicināti iesniegt jaunus piedāvājumus īrniekam, kura kontaktinformācija tika nosūtīta. Somija atsaucas uz šo uzaicinājumu un tam sekojošajiem notikumiem kā uz “trešo stadiju”.

20. Lietas dalībnieki nespēj vienoties par to, vai šis paziņojums tika nosūtīts visiem uzņēmumiem, kuri 2000. gadā tika iesnieguši

11 — Komisija norāda, ka šie uzaicinājumi uz konkursu tika izdoti 2000. gadā, tomēr ne Komisija, ne Somija nav norādījušas precīzu datumu. Ņemot vērā, ka attiecīgie piedāvājumi tika noraidīti 2000. gada februārī, šķiet, ka uzaicinājumi ir tikuši izdoti 2000. gada janvārī vai februārī.

12 — Skat. šo secinājumu 25. punktu.

13 — Skat. šo secinājumu 4. un 6. punktu.

piedāvājumus sabiedriskās ēdināšanas iekārtu piegādei.

21. Somija apgalvo, ka paziņojums tika nosūtīts visiem četriem uzņēmumiem. Komisija savā replikā apgalvo, ka ne visi uzņēmumi, kuri iepriekš bija iesnieguši piedāvājumus, tika informēti par visu piedāvājumu noraidīšanu un vēlāk uzaicināti iesniegt piedāvājumu "trešajā stadijā". Saskaņā ar Komisijas veikto vismaz viens uzņēmums, *Rakentajamestarit Oy* (turpmāk tekstā — "*Rakentajamestarit*", kas iepriekš bija iesniedzis piedāvājumu sabiedriskās ēdināšanas iekārtu piegādei, netika informēts par piedāvājumu noraidīšanu un netika uzaicināts iesniegt piedāvājumu trešajā stadijā. Tā atsaucas uz *Rakentajamestarit* iesniegto piedāvājumu (replikas pielikumā).

22. Somija pamatoti iebilst, ka, iesniedzot pierādījumus par *Rakentajamestarit* iesniegto piedāvājumu tikai savā replikā bez papildu paskaidrojumiem, Komisija ir pārkāpusi Tiesas Reglamenta 42. panta 1. punktu, kas noteic, ka lietas dalībniekam, kas norāda papildu pierādījumus replikā vai atbildē uz

repliku, ir jāmotivē kavēšanās pierādījumu iesniegšanā¹⁴. Somija norāda arī, ka *Rakentajamestarit* piedāvājums attiecās uz galvenajiem darbiem (kuru starpā bija virtuves *mēbeļu* uzstādīšana), nevis uz *sabiedriskās ēdināšanas iekārtu* piegādi.

23. Tādēļ es uzskatu, ka pierādījumi par *Rakentajamestarit* iesniegto piedāvājumu nav pieņemami un tiem katrā ziņā nav nozīmes¹⁵.

24. Īrnieks noslēdza līgumu ar *Hackman-Metos*¹⁶. Lietas dalībnieki nav spējuši paskaidrot Tiesai, kad tas notika. Tiesas sēdē Komisija norādīja, ka kopš paziņojuma publikācijas *Oficiālajā Vēstnesī* līdz sabiedriskās ēdināšanas iekārtu iegādei bija aizritējuši divi gadi. Tādēļ es pieņemu, ka līgums, visticamāk, tika noslēgts 2000. gada pirmajā pusē¹⁷.

14 — Skat. 1994. gada 3. februāra spriedumu lietā C-308/87 *Grifoni/EAEK (Recueil, I-341. lpp., 7. punkts)*.

15 — No piedāvājuma teksta patiešām ir saprotams, ka tas ir ticis iesniegts 1998. gada martā publicētā paziņojuma par līgumu minētās rekonstrukcijas un pārbūves darbu otrās daļas kontekstā. Šķiet, ka *Rakentajamestarit* bija piedāvājis arī piegādāt noteiktas virtuves mēbeles (noliktavas plauktus u.c.); tomēr Somija uzsvēra, ka *Rakentajamestarit* nebija sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumiem paredzēto virtuves iekārtu ražotājs vai piegādātājs (virtuves aprīkojuma izpratnē) un ka tas nekad netika piedāvājis piegādāt šādas iekārtas.

16 — Šī informācija kļuva zināma tikai tiesas sēdē.

17 — Tā kā trešā stadija sākās 2000. gada februārī, ir acīmredzami, ka līgums tika noslēgts *pēc* šī datuma. Kaut gan līguma noslēgšanas datums ir būtisks, lai noteiktu, vai robežvērtība, sākot no kuras direktīva kļuva piemērojama, bija 214 326 *euro* vai 249 681 *euro* (skat. iepriekš 3. zemsvirtras piezīmi), ir pašsaprotami, ka līguma vērtība (apmēram 177 000 *euro*) ir mazāka par abām šīm robežvērtībām.

25. Ar 2001. gada 9. aprīļa vēstuli ligumslēdzēja iestāde nosūtīja 2000. gada februārī nosūtītā paziņojuma adresātiem veidlapu, lai tie varētu pārsūdzēt lēmumu, ar kuru noraidīti otrajā stadijā iesniegtie piedāvājumi.

27. Komisijai tika iesniegta sūdzība par apstrīdēto liguma slēgšanas tiesību piešķiršanu, un tā 2002. gada 18. jūlijā nosūtīja Somijai brīdinājuma vēstuli. Komisija uzskatīja, ka ligumslēdzēja iestāde nebija nodrošinājusi, ka liguma slēgšanas tiesības tiek piešķirtas, to pietiekami plaši izsludinot, un ka līdz ar to Somija nebija izpildījusi savus no EKL 28. panta (*sic*) izrietošos pienākumus. Komisija piebilda, ka saskaņā ar tās saņemto informāciju *Amica* (rikojoties kā ligumslēdzējas iestādes pārstāvis) bija noslēdzis attiecīgo līgumu ar uzņēmumu, ar ko tas bija cieši saistīts un ar ko tam bija kopēji darbinieki, tomēr šķiet, ka Komisija nav uzturējusi šo argumentu pēc pirmstiesas procedūras noslēguma.

26. Apstāsimies, lai rezumētu: pirmajā stadijā saskaņā ar slēgtu procedūru ES un Somijas oficiālajos izdevumos tika publicēts uzaicinājums uz konkursu, uzaicinot iesniegt piedāvājumus par līgumu, kurā atsevišķa kārtā bija sabiedriskās ēdināšanas iekārtu uzstādīšana. Šķiet, ka viens uzņēmums — *Kopal* — iespējams, piedāvāja piegādāt sabiedriskās ēdināšanas iekārtas pirmajā stadijā (t.i., slēgtās procedūras gaitā), taču, pat ja tā notika, tā piedāvājums tika noraidīts. Otrajā stadijā ligumslēdzēja iestāde sazinājās ar *Kopal* un trim citiem iespējamajiem piegādātājiem — *Dieta*, *Electrolux* un *Hackman-Metos* — un uzaicināja tos iesniegt piedāvājumus, bet pēc tam noraidīja visus četrus piedāvājumus tāpēc, ka tie bija pārāk dārgi. Trešajā stadijā ligumslēdzēja iestāde pilnvaroja jauno īrnieku — *Amica* — kā savu pārstāvi risināt sarunas ar tiem no šiem četriem uzņēmumiem (*Kopal*, *Dieta*, *Electrolux* un *Hackman-Metos*), kuri ar to kontaktējās pēc tam, kad ligumslēdzēja iestāde tos bija uzaicinājusi tā darīt. *Amica* līgumu par sabiedriskās ēdināšanas iekārtām noslēdza ar *Hackman-Metos*.

28. Somija atbildēja ar 2002. gada 3. septembra vēstuli. Tā atzina, ka uz publisko līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūrām attiecas izsludināšanas un pārskatāmības pienākumi, tomēr tā noliedza, ka tā būtu pārkāpusi EKL 28. pantu vai kādu citu Kopienas tiesību normu.

29. Tā kā Somijas atbilde neapmierināja Komisiju, tā 2002. gada 19. decembrī Somijai nosūtīja argumentētu atzinumu. Tā tieši atsaucās uz Tiesas spriedumu lietā *Telaus-*

tria un *Telefonadress* (turpmāk tekstā — “*Telaustria*”)¹⁸ un atkārtoja, ka, pēc tās domām, līgumslēdzēja iestāde nebija nodrošinājusi pietiekamu publiskā līguma izsludināšanu¹⁹.

lietā. Tiesas sēdē 2006. gada 8. jūnijā Komisija, Somija, Vācija un Nīderlande izteica mutvārdu apsvērumus.

30. Tā kā Komisiju neapmierināja Somijas 2003. gada 12. februāra atbilde (kas tikai atkārtoja tās viedokli), Komisija uzsāka šo Līguma pienākumu neizpildes procedūru²⁰.

Pieņemamība

Somijas iebildums par nepieņemamību

31. Pēc tam, kad Komisija bija uzsākusi šo Līguma pienākumu neizpildes procedūru, Somija 2003. gada 1. decembrī Komisiju informēja par to, ka tā Somijā ir iecerējusi pastiprināt pārskatāmības pienākumu²¹.

32. Dānija, Vācija un Nīderlande ir iesniegušas apsvērumus kā personas, kas iestājušās

33. Somija apgalvo, ka prasība nav pieņemama. Saskaņā ar Tiesas judikatūru prasības priekšmetu ierobežo pirmstiesas procedūra un prasību nedrīkst pamatot ar iebildumiem, kas nav bijuši minēti pirmstiesas procedūrā. Somija uzskata, ka Komisija ir paplašinājusi prasības priekšmetu tādējādi, ka tas pārsniedz argumentētā atzinuma jomu divos aspektos.

34. Pirmkārt, prasības pieteikumā Komisija pirmoreiz norāda, ka līgumslēdzējai iestādei būtu bijis jāorganizē “uzaicinājums uz kon-

18 — 2000. gada 7. decembra spriedums lietā C-324/98 (*Recueil*, I-10745. lpp.).

19 — Skat. sprieduma 62. punktu.

20 — Somija atzīmē, ka līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu valsts līmenī apstrīdēja Somijas Finanšu ministrija un Uzņēmējdarbības un rūpniecības ministrija, tomēr tā netika apstrīdēta Somijas Patērētāju aizsardzības tiesā.

21 — 2004. gada oktobrī darba grupai bija jāiesniedz likumprojekts par pienākumu elektroniskā datubāzē publicēt līgumus, kuru vērtība pārsniedz noteiktas valsti pastāvošās robežvērtības.

kursu". Argumentētajā atzinumā tika minēts vienīgi pienākums pietiekamā apmērā izsludināt līgumu²².

Izvērtējums

35. Otrkārt, prasības pieteikumā ir norādīts, ka sākotnējais uzaicinājums uz konkursu nebija sekmīgs un ka līgums par sabiedriskās ēdināšanas iekārtu piegādi netika pietiekami izsludināts uzaicinājuma uz konkursu formā. Tomēr argumentētajā atzinumā tika norādīts, ka pārkāpums bija radies tā rezultātā, ka īrnieks, rīkojoties kā līgumslēdzēja iestādes pārstāvis iepirkuma veikšanai, noslēdza līgumu.

36. Komisija atbild, ka prasības priekšmets ir precīzi norādīts prasības pieteikuma titullapā un tā 23. punktā (prasījums). Gan prasības pieteikumā, gan argumentētajā atzinumā būtībā tiek apgalvots, ka Somija ir pārkāpusi savus no EKL 28. panta izrietošos pienākumus tāpēc, ka sabiedriskās ēdināšanas iekārtu iegādes laikā līgumslēdzēja iestāde ir pārkāpusi Līguma pamatnoteikumus.

37. Kaut gan prasījums ir izteikts vispārīgi, ko es aplūkošu vēlāk, es neuzskatu, ka Somijas iebildums par nepieņemamību ir pamatots. Argumentētā atzinuma noslēgumā tiek apgalvots, ka sabiedriskās ēdināšanas iekārtu iegādes laikā līgumslēdzēja iestāde ir pārkāpusi Līguma pamatnoteikumus, it īpaši nediskriminācijas principu, kas ietver pārskatāmības pienākumu; tā rezultātā (kā tiek apgalvots) Somija ir pārkāpusi tās pienākumus saskaņā ar EKL 28. pantu. Prasības pieteikumā ir lūgts atzīt, ka Somija nav izpildījusi savus pienākumus saskaņā ar EKL 28. pantu, jo sabiedriskās ēdināšanas iekārtu iegādes laikā līgumslēdzēja iestāde ir pārkāpusi Līguma pamatnoteikumus, it īpaši nediskriminācijas principu, kas ietver pārskatāmības pienākumu. Es nesaprotu, kā tas, kā Komisija pauž savus uzskatus šajos divos apgalvojumos, atšķiras kādā būtiskā veidā.

38. Tā ir, ka Komisija tikai savā prasības pieteikumā pirmoreiz tieši apgalvoja, ka būtu bijis jāizdod "uzaicinājums uz konkursu"; un ka sākotnējais uzaicinājums uz konkursu nebija sekmīgs un vēlāk līgums par sabiedriskās ēdināšanas iekārtu piegādi netika

22 — Tā ir minēts argumentētā atzinuma angļu valodas versijā. Francū valodas tulkojumā — "un degré de publicité adéquat". Attiecībā uz atšķirībām šo jēdzienu nozīmē skat. šo secinājumu 82. punktu.

izsludināts uzaicinājuma uz konkursu formā²³. Tomēr prasība nav nepieņemama, ja prasības pieteikumā ir tikai paskaidrots argumentētajā atzinumā norādīts iebildums un nav izvirzīts jauns iebildums²⁴. Man šķiet, ka abi prasības pieteikumā ietvertie detalizētie argumenti tikai paskaidro argumentētajā atzinumā norādīto iebildumu, ka attiecīgais līgums netika pietiekami plaši izsludināts²⁵ un ka tādēļ tika pārkāpts pārskatāmības pienākums. Šie argumenti negroza Komisijas prasības priekšmetu.

mām, kas atšķirās no tām, kuras bija minētas pirmstiesas procedūrā²⁹. Ir skaidrs, ka ģeogrāfiskā izplatība un pārkāpuma procedūras pamats valsts tiesībās skar attiecīgās prasības priekšmeta būtību. Komisijas galvenā iebilduma atbalstam izvirzīto argumentu precīzās detaļas to neskar. Tādēļ šīs lietas var nošķirt vienu no otras.

40. No tā izriet, ka Somijas iebildumu nevar atbalstīt.

39. Somija cenšas atsaukties uz spriedumiem lietās Komisija/Nīderlande²⁶ un Komisija/Itālija²⁷. Pirmajā no šiem spriedumiem Tiesa ir atzinusi, ka nav pieņemama Komisijas prasības daļa, kas attiecās uz ūdens piesārņojumu, kura ģeogrāfiskā izplatība atšķirās no tās, kuru Komisija bija minējusi pirmstiesas procedūrā²⁸. Otrajā spriedumā Komisijas prasība bija nepieņemama tiktāl, ciktāl tā bija pamatota ar a) valsts tiesību normām, kas pirmstiesas procedūrā bija minētas kļūdaini, un b) valsts tiesību nor-

Prasījums

41. Tomēr es ļoti šaubos, vai Komisijas prasība ir pieņemama un apmierināma citu iemeslu dēļ.

23 — Var pieņemt, ka Komisija patiesībā vēlas pateikt, ka pēc tam, kad slēgtā procedūra bija palikusi bez rezultāta, būtu bijusi jāuzsāk jauna publiskā iepirkuma procedūra, kas varētu būt bijusi sarunu procedūra.

24 — 2004. gada 14. oktobra spriedums lietā C-340/02 Komisija/Francija (Krājums, I-9845. lpp., 29. punkts).

25 — Skat. šo secinājumu 34. punktu.

26 — 2001. gada 10. maija spriedums lietā C-152/98 (*Recueil*, I-3463. lpp., 23. punkts).

27 — 2002. gada 15. janvāra spriedums lietā C-439/99 (*Recueil*, I-305. lpp., 11. punkts).

28 — Sprieduma 24. un 25. punkts.

42. Tiesa ir noteikusi, ka Komisijai atbilstoši EKL 226. pantam iesniegtā prasības pietei-

29 — Skat. sprieduma 13. un 14. punktu.

kumā izvirzītajos prasījumos ir jānorāda konkrēti iebildumi, par kuriem Tiesai tiek lūgts lemt, un ka šiem prasījumiem ir jābūt formulētiem nepārprotami, lai izvairītos no tā, ka Tiesa lemj *ultra petita* vai arī nelemj par kādu iebildumu³⁰.

iii) citi Līguma pamatnoteikumi vai (visticamāk) iv) iepriekš minēto kombinācija.

46. Otrkārt, Komisija tieši nenorāda, kāpēc EKL 28. pants attiecas uz tās prasību.

43. Komisija lūdz Tiesu atzīt, ka "Somijas Republika nav izpildījusi savus pienākumus saskaņā ar EKL 28. pantu, jo sabiedriskās ēdināšanas iekārtu iegādes laikā [iestāde, kas Somijā ir atbildīga par valdības ēku pārvaldi] ir pārkāpusi EK līguma pamatnoteikumus, it īpaši nediskriminācijas principu, kas ietver pārskatāmības pienākumu".

47. EKL 28. pants noteic, ka dalībvalstu starpā ir aizliegti importa kvantitatīvie ierobežojumi un citi pasākumi ar līdzvērtīgu iedarbību. Šis aizliegums attiecas uz visiem valstu pasākumiem³¹.

44. Šis formulējums nepavisam nav precīzs.

48. Tomēr Komisijas prasības pieteikumā nav precīzi norādīts, kura darbība ir pasākums, darbība vai procedūra, kas it kā ir pretēja EKL 28. pantam. Komisija tikai vispārīgi sūdzas par līgumslēdzējas iestādes rīcību, "iegādājoties" sabiedriskās ēdināšanas iekārtas.

45. Pirmkārt, no šī teksta tā pašreizējā formulējumā nav skaidrs, vai Komisija lūdz atzīt, ka ir ticis pārkāpts i) EKL 28. pants, ii) tajā ietvertais nediskriminācijas princips,

49. Tādēļ es uzskatu, ka prasības pieteikumā izvirzītajos prasījumos nav norādīti konkrēti

30 — 2006. gada 15. jūnija spriedums lietā C-255/04 Komisija/Francija (Krājums, I-5251. lpp., 24. punkts).

31 — Skat., piemēram, 2005. gada 24. novembra spriedumu lietā C-366/04 *Schwarz* (Krājums, I-10139. lpp., 28. punkts).

iebildumi, par kuriem Tiesai tiek lūgts lemt, un tādēļ šī prasība jāatzīst par nepieņemamu.

Komisija to nav izskaidrojusi. Pēc manām domām, prasība līdz ar to nav pamatota, jo nav skaidri norādīts, kā iespējamais pārskatāmības pienākuma pārkāpums pārkāpj EKL 28. pantu.

50. Gadījumā, ja Tiesa man nepiekrīt, es pievērsos lietas būtībai.

53. Ja Tiesa man nepiekrīt arī šajā jautājumā, es detalizēti izanalizēšu Komisijas prasības pieteikumu.

Lietas būtība

Sākotnējie apsvērumi

51. Komisija nav izskaidrojusi, kā līgumslēdzēja iestāde, neizsludinot apstrīdēto līgumu vai neuzsākot jaunu līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru, kas abas attiecas uz pozitīviem pienākumiem, ir pārkāpusi EKL 28. pantā ietverto negatīvo pienākumu.

52. Man jāpaskaidro, ka es nenoliedzu, ka EKL 28. pants var radīt pārskatāmības pienākumu. Es norādu, ka, ja tas tā ir,

54. Netiek apstrīdēts, ka apstrīdētais līgums bija zemas vērtības līgums un tādēļ tas neietilpst Direktīvas 93/36 piemērošanas jomā.

55. Turklāt saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, kaut arī noteikti līgumi ir izslēgti no Kopienų direktīvu par publiskajiem iepirkumiem piemērošanas jomas, tos slēdzošajām līgumslēdzējām iestādēm tomēr ir jāizpilda Līguma pamatnoteikumi³². Līgumslēdzējām iestādēm it īpaši ir jāievēro princips, ka ir

32 — Skat. 2001. gada 3. decembra rīkojumu lietā C-59/00 *Vestergaard* (*Recueil*, I-9505. lpp., 20. punkts, un 2005. gada 20. oktobra spriedumu lietā C-264/03 *Komisija/Frāncija* (Krājums, I-8831. lpp., 32. punkts).

aizliegta diskriminācija pilsonības dēļ, kas savukārt ietver pārskatāmības pienākumu, lai līgumslēdzēja iestādes varētu pārliecināties, ka nav pārkāpts diskriminācijas aizlieguma princips³³.

56. Līdz ar to Komisijas prasības rezultāts ir atkarīgs no tā, vai pasākumi, ko līgumslēdzēja iestāde veica sabiedriskās ēdināšanas iekārtu iepirkuma gaitā, bija pietiekami, lai nodrošinātu atbilstību judikatūrā noteiktajam pārskatāmības pienākumam. Atbilde uz to ir atkarīga no diviem sekojošajiem jautājumiem.

57. Vai ar paziņojumu par līgumu, ko līgumslēdzēja iestāde publicēja 1998. gada martā saskaņā ar slēgto procedūru atbilstoši Būvdarbu direktīvai, būtībā tika izsludināts tas pats piegādes līgums, kas, visbeidzot, tika piešķirts 2000. gada sākumā, un līdz ar to tika nodrošināta nepieciešamā pārskatāmības pakāpe?

58. Pakārtoti, ja tas tā nebija, vai līgumslēdzēja iestāde izpildīja pārskatāmības pienākumu 2000. gadā (otrajā un trešajā stadijā), kad tā divreiz tieši nosūtīja uzaicinājumus iesniegt piedāvājumus četriem potenciālajiem pretendentiem?

59. Aplūkojot šos jautājumus, es uzsveru, ka 1998. gadā (pirmajā stadijā) un 2000. gadā (otrajā un trešajā stadijā) veiktās darbības atspoguļo ļoti atšķirīgas publicitātes pakāpes. Nav šaubu, ka pārskatāmības pienākums ir izpildīts, ja *ES Oficiālajā Vēstnesī* tiek publicēts paziņojums par līgumu, kura slēgšanas tiesības tiek piešķirtas saskaņā ar slēgto procedūru (neskatoties uz to, ka sākotnējā publikācija tika veikta saskaņā ar Būvdarbu direktīvas, nevis Direktīvas 93/36 prasībām). Var strīdēties par to, vai pārskatāmības pienākums tiek līdzīgā kārtā izpildīts, tieši sazinoties ar četriem uzņēmumiem.

Vai 1998. gada paziņojums par līgumu attiecas uz 2000. gada sākumā piešķirto piegādes līgumu un līdz ar to izpildīja pārskatāmības pienākumu?

33 — Spriedums lietā *Telaustria*, minēts iepriekš 18. zemsvītras piezīmē, 60. un 61. punkts. Šis judikatūras būtība vēlāk ir tikusi apstiprināta 2. zemsvītras piezīmē minētās Direktīvas 2004/18 preambulas otrajā apsvērumā, kas noteic: "piešķirot tādu līgumu slēgšanas tiesības, ko dalībvalstis noslēdz valsts, reģionālo vai vietējo varas iestāžu un citu publisko tiesību subjektu uzdevumā, jāievēro Līgumā paredzētie principi, konkrēti — brīva preču aprīte, brīva uzņēmējdarbības veikšana un brīva pakalpojumu aprīte, kā arī no tiem izrietošie principi, piemēram, vienādas iespējas, nediskriminēšana, savstarpēja atzišana, proporcionalitāte un pārredzamība".

60. Somija uzstāj, ka attiecībā uz EKL 28. panta ievērošanas izvērtējumu tika

organizēta “tikai viena līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūra”. Līgums par sabiedriskās ēdināšanas iekārtu piegādi vispirms tika izsludināts kā neatkarīga kārta kopējā Turku telpu publiskajā būvdarbu līgumā. Par šo līgumu tika paziņots visiem potenciālajiem piegādātājiem, 1998. gadā *ES Oficiālajā Vēstnesī* publicējot paziņojumu par līgumu. Minētās trīs stadijas ir vienas un tās pašas procedūras trīs daļas.

iegādes neizsludināja jaunu uzaicinājumu uz konkursu³⁴. Šis iebildums attiecas uz otro un trešo stadiju. Līdz ar to saskaņā ar Komisijas teikto sabiedriskās ēdināšanas iekārtu iegādē netika nodrošināts pietiekams izsludināšanas līmenis un tādēļ līgumslēdzēja iestāde bija pārkāpusi pārskatāmības pienākumu.

61. Somija uzskata, ka attiecībā uz zemas vērtības līgumu pārskatāmības pienākums nenoteic īpašu izsludināšanas formu vai oficiāla uzaicinājuma uz konkursu izdošanu. Pārskatāmības pienākuma piemērošana ir atkarīga no konkrētajiem apstākļiem, un to galvenokārt regulē valsts tiesības. Šo Somijas viedokli atbalsta Dānija, Vācija un Nīderlande.

63. Es nepiekrītu Somijas viedoklim, ka, formāli skatot, šīs trīs stadijas veidoja vienotu līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru. Pirmā stadija sastāvēja no slēgtas procedūras, kas attiecībā uz sadaļu par sabiedriskās ēdināšanas iekārtu piegādi nebija veiksmīga. Otrajā stadijā līgumslēdzēja iestāde tieši sazinājās ar četriem uzņēmumiem, no kuriem vismaz trīs nebija iesnieguši piedāvājumu slēgtajā procedūrā. Līdz ar to otrā stadija uzsāka atsevišķu — sarunu — procedūru. Pēc tam, kad šīs procedūras gaitā saņemtie piedāvājumi tika noraidīti, trešajā stadijā tika uzsākta vēl viena sarunu procedūra.

64. Ņemot to vērā, ir jānoskaidro, vai, no faktiskā aspekta raugoties, otro un trešo

62. Komisija vēlas procesuāli nošķirt visas trīs iepriekš minētās stadijas. Līgumslēdzēja iestāde pirms sabiedriskās ēdināšanas iekārtu

34 — Es secinu, ka patiesais iebildums ir par to, ka līgumslēdzēja iestāde neuzsāka jaunu iepirkuma procedūru: skat. iepriekš 23. zemsvītras piezīmi.

stadiju var uzskatīt par nesekmīgās pirmās stadijas tiešām sekām, un līdz ar to, vai pārskatāmības pienākums attiecībā uz otro un trešo stadiju jau ir ticis izpildīts ar 1998. gadā *ES Oficiālajā Vēstnesī* publicēto paziņojumu par līgumu.

celtniecības, kanalizācijas un ventilācijas darbi, darbs pie uzturēšanas, dzesēšanas, drošības un elektriskām iekārtām un sabiedriskās ēdināšanas iekārtu uzstādīšana” (autores tulkojums). Paziņojumā par līgumu arī bija paskaidrots³⁶, ka pretendenti varēja iesniegt piedāvājumus attiecībā uz vienu, vairākām vai visām kārtām, un iespējamie pretendenti tika uzaicināti sazināties ar līgumslēdzēju iestādi³⁷ (somu valodā), lai saņemtu papildu informāciju par līguma tehniskajiem un administratīvajiem aspektiem³⁸.

65. Lai atbildētu uz šo jautājumu, vispirms ir jānoskaidro, pirmkārt, vai var uzskatīt, ka ar 1998. gadā saskaņā ar slēgto procedūru publicēto paziņojumu tiek uzaicināts iesniegt piedāvājumus attiecībā uz sabiedriskās ēdināšanas iekārtu piegādi kā uz atsevišķu līguma kārtu, un, otrkārt, vai saskaņā ar slēgto procedūru izsludinātā piegādes līguma noteikumi būtībā bija tādi paši kā attiecībā uz otro un trešo stadiju apskatāmā līguma noteikumi.

67. Komisija necenšas apgalvot, ka paziņojums par līgumu nebija pietiekami skaidrs. Šķiet, ka tā atzīst, ka paziņojumā par līgumu patiešām bija ietverts uzaicinājums iesniegt piedāvājumus attiecībā uz sabiedriskās ēdināšanas iekārtām³⁹. Šķiet, ka tā vienīgi apgalvo, ka 2000. gada notikumus nevar uzskatīt vienkārši par 1998. gada notikumu turpinājumu.

66. Pirmkārt, 1998. gadā *Oficiālajā Vēstnesī* izsludinātā publiskā būvdarbu līguma virsraksts ir “Celtniecības darbi (pārbūves, paplašināšanas un remonta darbi)” (autores tulkojums). Veicamo darbu detalizētais apraksts³⁵ ir šāds: “Pašvaldības ēka, plaša apmēra atjaunošanas un pārbūves darbi,

68. Pēc manām domām, kaut gan ir iespējams, ka 1998. gada paziņojumu par līgumu

35 — Paziņojuma par līgumu oriģinālās somu valodas redakcijas 3. punkta b) apakšpunkts. Kaut gan tas nemaina faktu, ka pati līgumslēdzēja iestāde veica nepieciešamos pasākumus, lai noskaidrotu ieinteresētību visā Kopienā par sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumiem paredzēto virtuves iekārtu uzstādīšanu, var atzīmēt, ka paziņojuma par līgumu citu valodu redakcijās (kuras faktiski sniedz oriģinālās redakcijas kopsavilkumu) šī atsevišķā daļa nebija minēta.

36 — 3. punkta c) apakšpunkts.

37 — 6. punkta b) apakšpunkts.

38 — 13. punkts.

39 — Prasības pieteikuma 21. punkts.

nevar uzskatīt par skaidrības paraugu, to *prima facie* var uzskatīt par uzaicinājumu izteikt ieinteresētību iesniegt piedāvājumus par sabiedriskās ēdināšanas iekārtu uzstādīšanu; un Komisija to nav apstrīdējusi. Līdz ar to es piekritu Somijai, ka potenciālie pretendenti, lasot 1998. gada martā *Oficiālajā Vēstnesī* publicēto paziņojumu par līgumu, būtu varējuši saprast, ka viņi varēja uzdot jautājumus un iesniegt piedāvājumus par sabiedriskās ēdināšanas iekārtu piegādi kā par neatkarīgu sadaļu⁴⁰.

70. Somija atbild, ka procedūras gaitā netika grozīti līguma pamatnoteikumi. Visā procedūras laikā līgumslēdzēja iestāde bija atbildīga par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu. Vienīgā izmaiņa bija tāda, ka trešajā stadijā *Amica* noslēdza līgumu kā līgumslēdzējas iestādes pārstāvis, un tāda, ka līgumslēdzēja iestāde iepriekš noteica naudas summu, ko tā maksās pirkuma izmaksu segšanai.

69. Otrkārt, Komisija apgalvo, ka līguma nosacījumi dažādās stadijās bija atšķirīgi. Tā norāda, ka 1998. gadā publicētajā paziņojumā par līgumu nav pieminēts ar *Amica* noslēgtais īres līgums un tā iesaistīšanās līguma slēgšanas tiesību piešķiršanā⁴¹. Tiesas sēdē Komisija, pamatojoties uz vēstuli (kas bija tās replikas pielikumā), ko līgumslēdzēja iestāde bija nosūtījusi Somijas Uzņēmējdarbības un rūpniecības ministrijai, atsaucās arī uz restorāna plāna grozījumiem, uz līguma kopējās summas aplēses izmaiņām un uz izmaiņām pirkuma finansēšanas kārtībā (tagad pirkumu kopīgi finansēja līgumslēdzēja iestāde un *Amica*).

71. Es neuzskatu, ka Komisija ir pierādījusi, ka aprakstīto trīs stadiju gaitā līguma nosacījumi tika grozīti pietiekami, lai izbeigtu šo stadiju nepārtrauktību. Kaut gan trešajā stadijā līgumslēdzēja iestāde pirkuma izdarīšanai izmantoja *Amica* kā tās pārstāvi un sedza izmaksas kopīgi ar to, uzaicinājumi uz konkursu trešajā stadijā bija izdoti līgumslēdzējas iestādes un nevis *Amica* vārdā. Papildus tam summa, kuru līgumslēdzēja iestāde apņēmas maksāt pirkuma izmaksu segšanai, atbilst vērtībām, kas bija piešķirtas atsevišķajām kārtām, kas 1998. gadā bija izsludinātas ar paziņojumu par publisko būvdarbu līgumu. Tāpat es neuzskatu, ka trešajā stadijā izsniegtie uzaicinājumi iesniegt piedāvājumus publiskajam iepirkumam apstiprina Komisijas argumentu, ka starp līgumslēdzēju iestādi un *Amica* noslēgtais īres līgums grozīja līguma nosacījumus. Tie gluži vienkārši izskaidro *Amica* kā pārstāvja lomu.

40 — Šī uzskata pamatojumam Somija norāda, ka viens potenciālais piegādātājs (*Kopal*), šķiet, sapratis paziņojumu tādā veidā un iesniedzis piedāvājumu tieši attiecībā uz sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumiem paredzētajām virtuves iekārtām.

41 — Ņemot vērā hronoloģiju, tas to arī nevarētu minēt.

72. Pretrunā Tiesas Reglamenta 42. panta 1. punktam Komisija nav izskaidrojusi, kāpēc vēstule, ko ligumslēdzēja iestāde bija nosūtījusi Somijas Uzņēmējdarbības un rūpniecības ministrijai, tika iesniegta kā pierādījums tikai tās replikas pielikumā. Līdz ar to šī vēstule ir jauns pierādījums, kas nav iesniegts laikā Tiesas Reglamenta 42. panta 1. punkta nozīmē, un to nevar ņemt vērā⁴². Komisija nav iesniegusi citus pierādījumus, kas liecinātu, ka trīs dažādajās stadijās būtu būtiski mainījies piegādājamo sabiedriskās ēdināšanas iekārtu raksturs vai daudzums.

73. Šo iemeslu dēļ es uzskatu, ka saskaņā ar slēgtu procedūru 1998. gadā tika izsludināts un 2000. gadā saskaņā ar sarunu procedūru tika noslēgts būtībā viens un tas pats sabiedriskās ēdināšanas iekārtu piegādes līgums.

74. Ja tas tā ir un ja slēgtā procedūra palika bez rezultāta tāpēc, ka netika saņemts neviens pieņemams piedāvājums, nākamais jautājums ir, vai ligumslēdzēja iestāde pārkā-

pa pārskatāmības pienākumu, sabiedriskās ēdināšanas iekārtu pirksanai vēlāk izmantojot sarunu procedūru, to atkārtoti neizsludinot.

75. Saskaņā ar Direktīvas 93/36 6. panta 3. punkta a) apakšpunktu ligumslēdzēja iestāde var piešķirt šīs direktīvas piemērošanas jomā ietilpstoša piegādes līguma slēgšanas tiesības ar sarunu procedūru, iepriekš nepublicējot paziņojumu par konkursu, ja nav saņemti pieņemami piedāvājumi konkursam ar slēgtu procedūru, ja vien līguma sākotnējie noteikumi būtiski nemainās, un ar nosacījumu, ka Komisijai tiek iesniegts ziņojums.

76. Nesen ir ticis uzsvērts⁴³, ka, ja tiek tieši atļauta atkāpe no publisko iepirkumu direktīvām, ir pieļaujami izmantot sarunu procedūru, iepriekš nepublicējot uzaicinājumu uz konkursu, un nevar pastāvēt izsludināšanas pienākums. No Līguma izrietošie principi nevar paredzēt izsludināšanas prasību, kas ir jāizpilda pat tad, ja direktīvas tieši pieļauj

42 — Skat. iepriekš 14. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu lietā *Grifoni/EAЕК*, 7. punkts.

43 — To ir uzsvēris ģenerālvokāts Džeikobss [*Jacobs*] savu 2005. gada 2. jūnija secinājumu lietā *C-525/03 Komisija/Itālija* (2005. gada 27. oktobra spriedums, Krājums, I-9405. lpp.) 47. punktā. Tiesa šo jautājumu neizskatīja, jo atzina prasību par nepieņemamu. Skat. arī ģenerālvokātes Štiksas-Haklas [*Stix-Hackl*] 2006. gada 14. septembra secinājumus lietā *C-532/03 Komisija/Irija*, 111. punkts.

atkāpi. Ja tas tā būtu, tad šāda atkāpe būtu veltīga.

Vai 2000. gadā izdotie uzaicinājumi uz konkursu paši par sevi bija pietiekami, lai izpildītu pārskatāmības pienākumu?

77. Pēc manām domām, tāda pati loģika attiecas arī uz gadījumu, kad līgums neietilpst Direktīvas 93/36 piemērošanas jomā tā mazās vērtības dēļ⁴⁴. 6. panta 3. punkta a) apakšpunkts tieši atļauj izmantot sarunu procedūru, iepriekš npublicējot paziņojumu par konkursu, attiecībā uz līgumiem, kas ietilpst šīs direktīvas piemērošanas jomā. Līdz ar to šo procedūru līdzīgā kārtā var izmantot attiecībā uz mazas vērtības līgumu.

79. Gadījumā, ja Tiesa secina, ka pretstatā manam viedoklim otrā un trešā stadija nebija saistītas ar pirmo stadiju un nevar uzskatīt, ka uz tām attiecas 1998. gada paziņojums par līgumu, man jāaplūko jautājums par to, vai uzaicinājumi uz konkursu, kas 2000. gadā tika tieši nosūtīti minētajiem četriem uzņēmumiem, atbilda pārskatāmības pienākumam.

78. Līdz ar to es secinu — gadījumā, ja līgumslēdzēja iestāde ir izmantojusi slēgto procedūru, publicējot paziņojumu, un šī procedūra ir neveiksmīga tādēļ, ka nav tikuši iesniegti pieņemami piedāvājumi, un pēc tam tā izmanto sarunu procedūru, neizsludinot piegādes līgumu, un ja līguma nosacījumi, izmantojot abas procedūras, būtībā neatšķiras, līgumslēdzēja iestāde nepārkāpj no Kopienas tiesībām izrietošo pārskatāmības pienākumu.

80. Komisijas argumenta būtība ir tāda, ka apstrīdētā līguma slēgšanas tiesības būtu bijis jāpiespējam saskaņā ar spriedumā lietā *Telaustria*⁴⁵ noteiktajiem nosacījumiem, lai nodrošinātu pārskatāmības pienākuma izpildi. Šajā spriedumā Tiesa norādīja, ka līgumslēdzējai iestādei uzliktais pārskatāmības pienākums nozīmē, ka tai “visiem iespējamajiem pretendentiem ir jāgarantē atbilstoša publicitātes pakāpe, kas dod iespēju [attiecīgajā tirgū] nodrošināt konkurenci, kā arī pārbaudīt, vai konkursa procedūra ir bijusi objektīva”.

⁴⁴ — Ģenerāladvokāts Džeikobss savu secinājumu lietā Komisija/Itālija 48. punktā izteicis tādu pašu viedokli.

⁴⁵ — Minēts iepriekš 18. zemsvītras piezīmē, 62. punkts.

81. Somija, Vācija un arī Nīderlande norāda, ka, kaut arī līgumslēdzējai iestādei, kura piešķir tiesības slēgt līgumu, kurš neietilpst direktīvu piemērošanas jomā, ir jāievēro pārskatāmības pienākums, atklāts paliek jautājums par to, kas attiecīgās līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūras kontekstā ir “atbilstoša” publicitāte, ar kuru tiktu izpildīts šis pienākums⁴⁶. Principā līgumslēdzējai iestādei saskaņā ar kompetento tiesu kontroli ir jāizvērtē uzaicinājumu uz konkursu atbilstība attiecīgajam līgumam⁴⁷.

82. Kā norādījušas Dānija un Nīderlande, termina “izsludināšana” izmantošana sprieduma angļu valodas versijā rada zināmas problēmas. No vienas puses, izsludināšana nozīmē publicēšanas pienākumu. No otras puses, citās valodu versijās izmantotie termini (“Öffentlichkeit” oficiālajā tiesvedības valodā — vācu valodā; “publicité” — franču valodā; “pubblicità” — itāļu valodā; “publicidad” — spāņu valodā) vairāk līdzinās terminam publicitāte (“publicity”) angļu valodā. Manuprāt, “publicitāte” ne vienmēr nozīmē publicēšanas pienākumu. Tā tomēr ietver pienākumu darīt kaut ko vairāk, nekā

vienkārši sazināties ar vienu vienīgu iespējamo pretendentu un piešķirt līguma slēgšanas tiesības šim uzņēmumam. Savos secinājumos lietā *Telaustria*⁴⁸ ģenerālvokāts Fennelijs [Fennelly] atzīmēja, ka Komisija šajā lietā ir apgalvojusi, ka pārskatāmības pienākums neprasa publicēšanu, un viņš piekrita Komisijas viedoklim⁴⁹.

83. Man šķiet, ka, ja līgums neietilpst direktīvu piemērošanas jomā, atbilstošā publicitātes pakāpe ir jānosaka, ņemot vērā šī līguma potenciālo tirgu. Līgumslēdzējai iestādei ir jānodrošina atbilstošā publicitātes pakāpe, kas dod iespēju nodrošināt konkurenci *tajā* tirgū, kā arī pārbaudīt, vai konkursa procedūra ir bijusi objektīva⁵⁰. Līdz ar to publiskā iepirkuma līgumam ir jāpiemīt *zināmai* publicitātes pakāpei. Ja šādas publicitātes nav, nav saprotams, kā var apgalvot, ka ir pastāvējusi vienlīdzīga attieksme vai pārskatāmība.

84. Vai attiecībā uz šādiem līgumiem piemērojamās publicitātes prasības ir jānosaka

46 — Papildus tam skat. ģenerālvokātes Štiksa-Haklas 2006. gada 14. septembra secinājumu lietā C-507/03 Komisija/Irīja 75. punktu un ģenerālvokāta Džeikobsa 2005. gada 21. aprīļa secinājumu lietā C-174/03 *Impresa Portuale di Cagliari* 75.–77. punktu.

47 — 2005. gada 13. oktobra spriedums lietā C-458/03 *Parking Brixen* (Krājums, I-8612. lpp., 50. punkts).

48 — Minēts iepriekš 18. zemsvītras piezīmē.

49 — Skat. secinājumu 42. un 43. punktu.

50 — Tā ir pieeja, ko ģenerālvokāte Štiksa-Hakla ieteica secinājumu lietā C-507/03, minēti iepriekš 46. zemsvītras piezīmē, 80. punktā.

Kopienu tiesībās, vai arī jāatstāj tās valsts tiesību ziņā?

zināmai publicitātes pakāpei, bet saskaņā ar Kopienu tiesībām šādas publicitātes detaļas ir jānosaka valsts tiesībās.

85. Man šķiet, ka pastāv būtiska atšķirība starp tāda līguma, kura vērtība pārsniedz robežvērtību, bet kurš kaut kādu iemeslu dēļ ir izslēgts no attiecīgās direktīvas piemērošanas jomas, potenciālo tirgu un zemas vērtības līguma potenciālo tirgu. Pirmais no šiem līgumiem tomēr var būt ekonomiski ļoti nozīmīgs. Var skaidri saprast, kāpēc nediskriminācijas pienākuma un no tā izrietošā pārskatāmības pienākuma rezultātā Kopienu tiesībās jārodas prasībai nodrošināt šāda līguma pienācīgu starptautisku publikāciju. Otrais līgums pēc definīcijas nesasniedz robežvērtību, kuru pārsniedzot, ir jāpiemēro attiecīgā direktīva. Šī robežvērtība atzīmē punktu, zem kura likumdevējs ir apzināti izvēlējies *nepiemērot* detalizētas publicitātes prasības. Man šķiet, ka, to darot, likumdevējs ir netieši norādījis arī, kuri publiskā iepirkuma līgumi to ekonomiskā nozīmīguma dēļ ir pelnījuši tikt pakļauti Kopienu tiesībās noteiktajām detalizētajām publicitātes prasībām⁵¹. Es uzskatu, ka saskaņā ar Kopienu tiesībām šādam līgumam tomēr ir jāpiemīt

86. Šādu loģiku apstiprina Tiesas secinājums spriedumā lietā *Coname*⁵², ka īpašu apstākļu dēļ, piemēram, pavisam nenozīmīgu ekonomisko interešu dēļ, var būt pamats apgalvot, ka uzņēmums, kas atrodas citas dalībvalsts teritorijā, var nebūt ieinteresēts iegūt attiecīgā līguma slēgšanas tiesības. Šādos gadījumos ietekme uz attiecīgajām pamatbrīvībām būtu uzskatāma par pārāk neskaidru un pārāk netiešu, lai varētu secināt, ka atšķirīgas attieksmes rezultātā, kas radusies no pārskatāmības trūkuma, iespējams, ir noticis pamatbrīvību pārkāpums⁵³. Šajā spriedumā aprakstītie “īpašie apstākļi” ir izņēmums no vispārējā principa, ka jābūt kaut kādai publicitātei. Es tomēr neuzskatu, ka šis secinājums ievieš visu direktīvu publisko iepirkumu jomā publicitātes nosacījumu pilno komplektu kontekstā (attiecībā uz zemas vērtības līgumiem), no kura Kopienu likumdevējs tos ar nolūku ir izslēdzis.

51 — Lidzīgā kārtā ģenerālvokāte Štiksa-Hakla savu secinājumu lietā C-507/03 Komisija/Irija 62. punktā atzīmēja, ka Kopienu likumdevējs apzināti izvēlējās piemērot ierobežotus pārskatāmības pienākumus attiecībā uz līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu par pakalpojumiem, kas nav prioritāri — pienākumus, kas nav tik plaši kā tie, kuri vispārīgāk tiek piemēroti saskaņā ar Padomes 1992. gada 18. jūnija Direktīvu 92/50/EEK par procedūru koordinēšanu valsts pakalpojumu līgumu piešķiršanai [publisko pakalpojumu līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanai] (OV L 209, 1. lpp.)

87. Tā rezultātā es nepiekrītu Komisijas argumentam, ka saskaņā ar Kopienu tiesībām

52 — 2005. gada 21. jūlija spriedums lietā C-231/03 (Krājums, I-7287. lpp.).

53 — 18.–20. punkts.

līgumslēdzējām iestādēm ir pienākums piemērot detalizētas Kopienu tiesību prasības zemas vērtības līgumu publicēšanai. Šo secinājumu pamato divi pamatapsvērumi.

attiecībā uz potenciālo tirgu — pienākums, kura detaļas tomēr *nav* atrodamas nevienā Kopienu līmenī izdotā tiesību aktā — tas radītu būtisku tiesisko nedrošību līgumslēdzējām iestādēm un potenciālajiem pretendentiem, kuri vēlas noslēgt zemas vērtības līgumus. Kad, kur un kādā formā šādi līgumi ir jāpublicē, nav skaidri saprotams no judikatūras, un, kā esmu norādījusi, šos jautājumus nenoteic sekundārās tiesības.

88. Pirmkārt, EKL 5. pantā ietvertais subsidiaritātes princips noteic, ka Kopienu tiesības var iejaukties valsts likumdošanā tikai tiktāl, cik to pamato izmaksu un ieguvumu izvērtējums⁵⁴. Ja saskaņā ar Kopienu tiesībām tiktu uzlikts pienākums publicēt zemas vērtības līgumus visā Kopienā, tas nozīmētu, ka netiek ņemts vērā likumdevēja nodoms, pieņemot Direktīvu 93/36. Robežvērtības, kas ietvertas dažādajās direktīvās publisko iepirkumu jomā, iezīmē robežu starp to, ko dalībvalstis ir piekritušas saskaņot Kopienu līmenī, un to, kas paliek dalībvalstu kompetencē. Pēc manām domām, no tā izriet, ka detalizētu zemas vērtības līgumu publicitātes nosacījumu noteikšana Kopienu līmenī nav saderīga ar subsidiaritātes principu.

89. Otrkārt, ja saskaņā ar Kopienu tiesībām tiktu noteikts detalizēts pienākums publicēt

90. To, kāda tiesiskā nedrošība tiktu radīta šāda pienākuma piemērošanas rezultātā, ilustrē pašas Komisijas šaubas. Atbildot uz Tiesas tieši uzdotajiem jautājumiem, tā spēja tikai vispārīgi minēt, kāda publicitātes forma pašreizējā lietā būtu izpildījusi pārskatāmības pienākumu. Nesen, kontekstā par līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu par neatliekamās medicīniskās palīdzības pakalpojumiem, uz kuriem neattiecas direktīvas publisko iepirkumu jomā, Komisija apgalvoja, ka, lai panāktu "atbilstošu" publicitāti, *nebija* jāpublicē valsts vai starptautiska līmeņa uzaicinājums uz konkursu — atsevišķiem uzņēmumiem nosūtītas vēstules varēja būt pietiekamas⁵⁵. Šis apgalvojums ir tiešā pretrunā ar pozīciju, kuru Komisija ir ieņēmusi šajā lietā.

54 — Skat. Braun, P., "A Matter of Principle(s) — the Treatment of Contracts Falling Outside the Scope of the European Public Procurement Directives" (2000) 9 *Public Procurement Law Review* (1), 47. lpp.

55 — Skat. ģenerālvokātes Štikas-Haklas secinājumu lietā C-532/03 Komisija/Irija, minēti iepriekš 43. zemsvītras piezīmē, 29. punktu.

91. Neilgi pēc tiesas sēdes šajā lietā Komisija publicēja paziņojumu, kurā detalizēti tika izklāstīti tās uzskati par to, kad, kur un kādā formā “jaizsludina” līgumi, kuri neietilpst publisko iepirkumu direktīvu piemērošanas jomā⁵⁶. Izklāstot savus argumentus šajā lietā, Komisija nav izskaidrojusi, kā no Līguma izrietošo pienākumu pārkāpums, ko tā pārmet Somijai, ir saistīts ar prasībām, kuras tā izklāsta minētajā paziņojumā. Papildus tam, paša paziņojuma ievads norāda, ka paziņojums nerada nekādus jaunus reglamentējošus noteikumus un ka Kopienas tiesību interpretācija katrā ziņā ir Tiesas uzdevums⁵⁷.

92. Es neuzskatu, ka mans secinājums ir pretrunā ar no sprieduma lietā *Telaustria* izrietošo judikatūru, kurā Tiesa ir noteikusi, ka līgumslēdzējām iestādēm attiecībā uz līgumu, kas neietilpst publisko iepirkumu direktīvu piemērošanas jomā, ir jāgarantē atbilstoša “izsludināšanas” pakāpe, kas dod iespēju visā Kopienā nodrošināt konkurenci, kā arī pārbaudīt, vai publiskā iepirkuma procedūra ir bijusi objektīva⁵⁸. Pēc sīkākas analīzes kļūst skaidrs, ka šīs lietas attiecās uz publisko pakalpojumu koncesijām, kas neatkarīgi no to ekonomiskās vērtības neietilpst publisko iepirkumu direktīvu piemērošanas jomā. Šajās lietās aplūkojamo koncesiju vērtības bija līdzvērtīgas to līgumu vērtībām, uz kuriem attiecas direktīvu publisko iepir-

56 — Komisijas skaidrojošais paziņojums par Kopienas [Kopienas] tiesību aktiem, ko piemēro līguma slēgšanas tiesību piešķiršanā, uz ko neattiecas vai tikai daļēji attiecas publiskā iepirkuma direktīvu noteikumi (OV 2006, C 179, 2. lpp.): it sevišķi skat. 2. sadaļas 1. punktu. Arī šeit pastāv šo secinājumu 82. punktā konstatētās valodu versiju atšķirības. Tā, piemēram, paziņojuma angļu valodas versijā ir izmantots termins “advertising”. Vācu valodas versijā ir sastopams gan termins “Bekanntmachung”, gan “Öffentlichkeit”. Francū, itāļu un spāņu valodu versijās ir izmantoti termini saistībā ar publicitāti (attiecīgi — “publicité”, “publicidad” un “publicidad”). Visi minētie piemēri tomēr ir *publicēšanas* veids. Šis paziņojums norāda, ka līgumslēdzējas iestādes ir atbildīgas par piemērotākā publicēšanas veida izvēli, bet šī izvēle ir jāizdara, pamatojoties uz līguma būtiskumu attiecībā uz iekšējo tirgu. Jo lielāka ir citu dalībvalstu iespējamo pretendentu interese par līgumu, jo plašāk tas jāreklamē. Paziņojumā pēc tam ir uzskaitīti vairāki publicēšanas līdzekļi, kurus attiecīgajos apstākļos var uzskatīt par “adekvātiem”, kā, piemēram, internets, tai skaitā līgumslēdzējas iestādes mājas lapa un portāla mājas lapas, ES un dalībvalstu oficiālie izdevumi, valsts specializētie izdevumi publiskā iepirkuma paziņojumiem, valsts vai reģionālie laikraksti, speciālas publikācijas, vietēja rakstura publicēšanas līdzekļi, kā, piemēram, laikraksti, pašvaldību reklāmas izdevumi un paziņojumi uz ziņojumu dēļiem. Es nesaprotu, kā šis paziņojums risina manis iepriekš aprakstīto tiesiskās drošības problēmu.

57 — 1994. gada 15. septembra spriedumā lietā C-146/91 *KYDEP/Padome un Komisija (Recueil, I-4199. lpp.)* Tiesa uzsvera, ka Komisijas sniegtā Kopienas tiesību normas interpretācija nav saistoša.

58 — Tiesa šo prasību ir piemērojusi arī attiecībā uz nepieciešamību publicēt kritērijus, kas tiks izmantoti, lai izvēlētos pretendētus, kuri saskaņā ar slēgtu procedūru tiks uzaicināti iesniegt piedāvājumus attiecībā uz līgumu, kas ietilpst Padomes Direktīvas 93/37/EEK (minēta iepriekš 9. zemsvītras piezīmē) piemērošanas jomā, ja šajā direktīvā nav atsevišķas tiesību normas, kas attiecas uz šādas publicēšanas nosacījumiem (skat. 2002. gada 12. decembra spriedumu lietā C-470/99 *Universale-Bau, Recueil, I-11617. lpp., 87., 92. un 93. punkts, un tiem sekojošo analīzi*).

kumu jomā noteiktie publicitātes noteikumi⁵⁹.

šādiem koncesiju līgumiem ir saprātīgi piemērot no Līguma izrietošo pārskatāmības pienākumu un norādīt, ka šādu līgumu publicitāte ir jāizvērtē, atsaucoties uz Kopienas tiesībām.

93. Līdz ar to nav pretrunas starp to, ka Tiesa konstatēja, ka attiecībā uz šādu līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu ir jāgarantē atbilstoša "izsludināšanas" pakāpe, kas dod iespēju visā Kopienā nodrošināt konkurenci, un pieeju, ko es iesaku attiecībā uz zemas vērtības līgumiem. Ir saprātīgi uzskatīt, ka ieinteresētība, ko šādas augstas vērtības koncesijas var radīt pretendentos visā Kopienā, ir līdzvērtīga interesei, ko direktīvas publisko iepirkumu jomā cenšas aizsargāt attiecībā uz līgumiem, kas ietilpst to piemērošanas jomā⁶⁰. Līdz ar to attiecībā uz

94. Var iebilst, ka, no ekonomiskā viedokļa raugoties, līgums, kura vērtība ir nedaudz zemāka nekā attiecīgajā publisko iepirkumu direktīvā noteiktā robežvērtība, var būt pietiekami vērtīgs, lai ieinteresētu uzņēmumus, kas reģistrēti blakus esošajās dalībvalstīs. Šajā lietā piešķirtā līguma vērtība (apmēram 177 000 *euro*) bija par aptuveni 47 000 *euro* zemāka nekā robežvērtība, kuru pārsniedzot, bija piemērojama Direktīva 93/36⁶¹. Līdz ar to šī vērtība bija daudz zemāka nekā to līgumu vērtība, attiecībā uz kuriem likumdevējs bija uzskatījis, ka tie varētu radīt ieinteresētību piegādātajos visā Kopienā⁶². Man šķiet, ka, piemēram, Spānijā reģistrēta piegādātāja potenciālā peļņa no 177 000 *euro* vērtā līguma tiktu būtiski samazināta, ņemot vērā transporta izmaksas un citus iespējamus izdevumus, kā, piemēram, iekārtu modificēšanu un lietošanas instrukciju sniegšanu formā, kas ir sapro-

59 — Lietā *Telaustria* saskaņā ar *Telaustria* iesniegtajiem apsvērumiem attiecīgo reklāmas laukumu vērtība telefona abonenti sarakstos, uz kuriem attiecās koncesija, bija 35 miljoni ekju. Lietā *Parking Brixen*, kas iepriekš minēta 47. zemsvītras piezīmē, koncesijas vērtība nav noskaidrojama no Krājumā publicētā paziņojuma. Tomēr tas, ka apsaimniekotājs, kuram tika piešķirta koncesija, maksāja līgumslēdzējai iestādei ikgadējo atlīdzību 151 700 *euro* apmērā, kuru indeksēja pēc stāvvietas bilešu cenas (skat. sprieduma 26. punktu), liek domāt, ka ienākumi no šīm biļetēm ir bijuši būtiski. Tiesa konstatēja, ka bija iespējams, ka citās dalībvalstīs dibināti uzņēmumi varētu būt bijuši ieinteresēti attiecīgajā līgumā (sprieduma 55. punkts). Līdz ar to līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas pārskatāmība tika izvērtēta, ņemot vērā spriedumā lietā *Telaustria* noteikto pienākumu garantēt adekvātu "izsludināšanas" pakāpi (skat. sprieduma 49. punktu un tam sekojošo analīzi). Lietā *ANAV* (2006. gada 6. aprīļa spriedums lietā C-410/04, Krājums, I-3303. lpp.) pakalpojumu koncesija attiecās uz sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanu Bari municipalitātē, par kuru pakalpojumu sniedzējs vismaz daļēji saņēma atlīdzību, pārdodot biļetes sabiedriskā transporta lietotājiem. Arī šajā lietā koncesijas precīzā vērtība nav noskaidrojama no Krājumā publicētā paziņojuma. Tomēr, ņemot vērā, ka koncesijas ieguvēja uzņēmuma vienīgā darbība bija sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšana Bari pilsētas teritorijā (*Comune di Bari* apsvērumu 5. punkts), šķiet ļoti iespējams, ka koncesijas vērtība pārsniedza attiecīgajā direktīvā attiecībā uz nekoncesijas līgumiem noteikto robežvērtību.

60 — Skat., piemēram, Direktīvas 93/36 preambulas 14. apsvērumu, kas iepriekš minēts šo secinājumu 4. punktā.

61 — Skat. šo secinājumu 6. punktu.

62 — Kā tas skaidri izriet no 5. panta 1. punkta a) apakšpunkta saistībā ar preambulas 14. apsvērumu. Katrā ziņā skaitliskas robežvērtības noteikšana kāda noteikuma piemērošanai nozīmē, ka (agrāk vai vēlāk) būs individuāli gadījumi, kad robežvērtība tiek gandrīz sasniegta un uz kuriem attiecīgi konkrētais noteikums neattieksies.

tama somiski runājošām personām⁶³. Varbūt tas būtu savādāk saistībā ar iespējamo piegādātāju, kas atrodas (piemēram) Zviedrijā vai Dānijā. Tomēr Komisija nav apgalvojusi, ka sabiedriskās ēdināšanas iekārtu cenas dažādās dalībvalstīs ir ļoti atšķirīgas. Tā vēl jo mazāk par to ir iesniegusi pierādījumus. Tādēļ man šķiet, ka Tiesai, ņemot vērā tai iesniegtos dokumentus, būtu grūti konstatēt, ka tas, ka dažās dalībvalstīs tiktu piemērots no Kopienu tiesībām atvasināts pienākums publicēt paziņojumu par līgumu atsevišķās citās dalībvalstīs, dotu labumu līgumslēdzējai iestādei un potenciāli ieinteresētajiem piegādātājiem citās (blakus esošajās) dalībvalstīs.

ienesli atzīt, ka līgumslēdzējai iestādei ir jāveic sīks tirgus izvērtējums un tā rezultātā reizēm jānodrošina plašāka publicitātes pakāpe, nekā pieprasa valsts tiesības?

95. Vispārīgāk runājot, vai pārskatāmības pienākums līgumslēdzējām iestādēm *liek* izvērtēt tirgus intereses atsevišķajās blakus esošajās dalībvalstīs un pēc tam, ņemot vērā šo izvērtējumu, izlemt, kurās valstīs un kādā formā šis līgums būtu bijis jāpublicē?⁶⁴ Citiem vārdiem sakot: vai var būt pārliecinoši

96. Es neuzskatu, ka no Kopienu tiesībām izrietošais pārskatāmības pienākums ir jāinterpretē tādējādi, lai attiecībā uz līgumiem, kuru vērtība ir mazāka nekā noteiktā robežvērtība, tiktu noteikts šāds pienākums. Līgumslēdzējām iestādēm attiecībā uz katru "iespējami" nozīmīgu zemas vērtības līgumu (lai arī kā tas tiktu definēts) būtu pienākums izvērtēt tirgus interesi nenoteiktā (un arī nenosakāmā) dalībvalstu daļā, riskējot tikt sodītām⁶⁵, ja tās to neizdara pareizi. Šāda situācija ir tiesiskās drošības tiešs pretstats. Man šķiet, ka šāda prasība turklāt negatīvāk ietekmētu nelielas līgumslēdzējas iestādes (kā, piemēram, vietējās pārvaldes iestādes), kuru izsludināmajiem līgumiem parasti ir

63 — Es atzīstu, ka līgumslēdzēja iestāde 2000. gadā uzaicināja citā dalībvalstī reģistrētu piegādātāja pārstāvi iesniegt piedāvājumu. Tomēr nekas neliecina par to, ka šis pārstāvis pats neatradās Somijā. Ja tas tā bija, tad piegādātājs un tā pārstāvis atradās atšķirīgākā pozīcijā nekā tie sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumiem paredzēto virtuves iekārtu piegādātāji Kopienā, kuriem nav pārstāvja Somijā.

64 — Tā ir nostāja, kuru Komisija ir tieši paudusi savā paziņojumā: skat. 1. punkta 3. apakšpunktu un 2. punkta 1. apakšpunkta 2. sadaļu.

65 — Komisija savā paziņojumā (1. punkta 3. apakšpunktā) apgalvo, ka, "uzzinot par iespējamu [...] pārkāpumu [...], [tā] novērtēs attiecīgā līguma būtiskumu attiecībā uz iekšējo tirgu [...]. Pārkāpumu tiesvedību [...] uzsāks tikai tadā gadījumā, ja tas šķitīs atbilstoši, ņemot vērā pārkāpuma smagumu un tā ietekmi uz iekšējo tirgu". Neapskatot jautājumu par to, vai pašreizējā pārkāpuma tiesvedība objektīvi izpilda šo kritēriju, ir skaidrs, ka neapmierinātajam pretendentam būtu pilnīgas tiesības celt prasību valsts tiesās un lūgt iesniegt līgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu saskaņā ar EKL 234. pantu.

mazāka vērtība nekā lielām ligumslēdzējām iestādēm. Ja tas tā ir, tad tām tiktu uzlikts nesamērīgs un reāli neizpildāms slogs.

pienākumu neizpildes procedūru. Tādējādi ir arī iespējams, ka Komisijas un Tiesas resursi tiktu izmantoti lietderīgāk, nekā pētot pārkaļpumus, kas, iespējams, pieļauti, piešķirot tiesības slēgt atsevišķus zemas vērtības līgumus.

97. Pēc manām domām, no manis ieteiktās pieejas izrietošais labums — izvairīšanās no tiesiskās nedrošības — ir nozīmīgāks nekā minimālais labums, kāds attiecībā uz publisko līgumu tirgu, iespējams, būtu no Kopienu tiesībām izrietošam pienākumam izsludināt zemas vērtības līgumus.

99. Līdz ar to es secinu, ka Komisijas prasība ir jānoraida.

Tiesāšanās izdevumi

98. Līdz ar to es uzskatu, ka jautājums par to, kāds ir zemas vērtības līgumu adekvāts publicitātes apmērs, ir jānoregulē valsts tiesībās⁶⁶. Ja Komisija, veicot analīzi, secinātu, ka attiecīgie valsts tiesību akti publisko iepirkumu jomā nenodrošina pietiekamu pārskatāmību un līdz ar to apdraud vienlīdzīgas attieksmes principa piemērošanu, nav šaubu, ka tā pret attiecīgo dalībvalsti uzsāktu

100. Somija ir prasījusi atlīdzināt tiesāšanās izdevumus. Kaut arī veids, kādā Somija ir aizstāvējusi attiecīgās procedūras, nav bijis pilnībā informatīvs, es neredzu iemeslu, kāpēc Tiesai būtu jāatkāpjas no tās parastās prakses. Līdz ar to saskaņā ar Tiesas Reglamenta 69. panta 2. punktu Komisijai kā lietas dalībniekam, kuram spriedums nav labvēlīgs, ir jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus. Saskaņā ar Tiesas Reglamenta 69. panta 4. punktu dalībvalstis, kas iestājušās lietā, sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.

66 — Jāatzīmē, ka ģenerālvokāts Ruiss-Harabo Kolomers [*Ruiz-Jarabo Colomer*] savu 2006. gada 8. novembra secinājumu lietā C-412/04 Komisija/Itālija 62. punktā līdzīgā kārtā ir uzskatījis, ka ar noteiktiem ierobežojumiem katrai dalībvalstij pašai ir jānosaka precīzi noteikumi attiecībā uz līgumu publicēšanu, lai izpildītu pārskatāmības pienākumu.

Secinājumi

101. Līdz ar to es iesaku Tiesai:

- atzīt prasību par nepieņemamu;
- pakārtoti — noraidīt prasību;
- piespriest Komisijai segt pašai savus, kā arī atlīdzināt Somijas tiesāšanās izdevumus;
- piespriest dalībvalstīm, kas iestājušās lietā, segt pašām savus tiesāšanās izdevumus.